

Нефтяной шлам -
в переработку

АМӨЗ-де архив ісі
бойынша семинар өтті

Нефтяной шлам – в переработку

Как продвигается II этап реконструкции механических очистных сооружений (МОС) на АНПЗ и каким образом новые МОС влияют на объём переработки нефтепродукта, рассказали в ЦОС и ПромК.

По словам **руководителя цеха Канта САГИЗБАЕВА**, проведенная на I этапе модернизации масштабная работа уже позволила получить эффект от обновленных МОС: очистка сточной воды от нефтепродуктов увеличилась до 90%. Помимо этого, извлеченные нефтяные отходы теперь перерабатывают. Прямо в здании механического обезвоживания (ЗМО) из нефтешлама получают три продукта: сепарированную нефть – ежемесячно порядка 4 000 кубических метров, которую затем отправляют на переработку, сухой кек и фугат.

Также до 56% увеличилась эффективность очистки сточной воды от взвешенных веществ.

II ЭТАП МОС: ДЕМОНТАЖ И СТРОИТЕЛЬСТВО

На строительной площадке МОС в рамках II этапа реконструкции очищают и демонтируют очередной пруд дополнительного отстаивания (ПДО), завершить работу планируется в первой декаде июня.

Напомним, что ранее, на I этапе проекта, были построены здание механического обезвоживания, насосные станции, осадитель с песколовкой, резервуар для нефтешлама, трансформаторная подстанция, блок пенотушения; полностью благоустроена прилегающая территория; подведены все коммуникации. Всё оборудование подключено и запущено в эксплуатацию. Тогда же было демонтировано большинство открытых объектов со стойким химическим запахом: два пруда дополнительного отстаивания (ПДО-1 и ПДО-2) каждый объемом 3 024 м³ и ПДО-4, объем которого составлял 4 536 м³. Эти объекты использовались для механической очистки промышленных стоков. На месте демонтированных ПДО в скором времени начнется строительство

площадки флотаторов. В настоящее время, согласно II этапу проекта МОС, идёт строительство резервуаров-усреднителей, здания насосных станций №3 и №4; площадки самопромывных фильтров и площадки флотаторов. Также будет ликвидирован аварийный амбар, нефтесодержащие отходы из которого перерабатывают, а сам бассейн планируется закрыть куполом.

Все строительные-монтажные и демонстрационные работы по проекту МОС проводит ТОО «НефтеСтройСервис Лтд». На проекте занято в среднем 80 человек рабочих и ИТР.

Планируется, что закрытый тип МОС позволит полностью исключить выделение вредных веществ в атмосферу и обе-

спечит качественное очищение сточной воды.

КОС И РЕКУЛЬТИВАЦИЯ ПОЛЕЙ ИСПАРЕНИЯ

В 2022 году на полях испарения проводили вспашку, рыление и обработку 1 и 2 секторов биопрепаратом.

Отвод сточной воды АНПЗ по-прежнему производит на 3 и 4 секторы прудов-испарителей. В данный момент корректируется проект «Реконструкция канала нормативно-очищенных стоков и рекультивация полей испарения». После получения заводом технических условий сточная вода будет отводиться на новые

пруды площадью 2 000 га. Затем начнутся рекультивационные работы на 3 и 4 секторах.

Все работы подрядные компании ТОО «АНПЗ», занятые на проекте рекультивации полей испарения, проводят в соответствии с проектными решениями и без негативного воздействия на местную флору и фауну.

В течение 2021-2022 годов по заданию Европейского банка реконструкции и развития (проект Tazalyq осуществляется за счет заемного финансирования ЕБРР) Казахстанский институт содействия промышленности (КазИнСоп) и компания Ripa проводили мониторинг биоразнообразия, выявляли потенциальные критически важные ареалы обитания и оценивали экологические риски от рекультивации полей испарения для животного и растительного мира.

Акцент был сделан на изучении орнитофауны, поскольку птицы являются хорошим показателем благополучия экосистемы. Мониторинг показал, что на территории полей испарения зарегистрировано 49 видов птиц, 27 из них гнездящиеся, 10 видов останавливаются на отдых и кормежку во время пролетов и 12 отмечены периодически залетающими на данный участок. Здесь встречаются краснокнижные и особо охраняемые глянцевый ибис, кудрявый и далматинский пеликаны, евразийская колпица, лебедь-крикун, белоголовая утка, орлан-белохвост, малая белая цапля, каравайка, савка, розовый фламинго и кречетка.

Не менее разнообразен и животный мир в районе полей испарения ТОО «АНПЗ»: на территории можно встретить озерных лягушек, обыкновенных и водяных рептилий, прыткую ящерицу, ондатру. На участке неоднократно были обнаружены следы дикого кабана, волка и рыжей лисицы. В отчетах упоминается присутствие горностая.

Все исследования были проведены на полях испарения АНПЗ площадью 860 га, городских прудах площадью 476 га и 2 000 га, отведенных для новых прудов-испарителей.

В целях сохранения флоры и фауны ТОО «АНПЗ» реализует план мероприятий по мониторингу и сохранению биоразнообразия на полях испарения.

АКЦИЯ

Талдыкөл ауылындағы эко-тимбилдинг

Атырау МӨЗ Талдыкөл ауылындағы Жайық өзенінің жағасында кезекті экологиялық тимбилдинг өткізді. Шараға зауыттан 200-ге тарта жұмысшы белсенді атсалысты.

Акцияның мақсаты - тек қала аумағындағы ғана емес, сонымен қатар шалғай елді-мекендердегі тазалық сақтау мәселесіне қоғам назарын аудару.

Бастапқыда қауіпсіздік және еңбекті қорғау қызметінің басшысының орынбасары **Айбек СӘЛІМГЕРЕЕВ** зауыттықтарға қауіпсіздік шарттарын түсіндірді.

Эко-акция барысында **АМӨЗ-дің бас директоры Мұрат ДОСМҰРАТОВ** алғы сөзінде былай деді:

- Қоршаған ортаны таза ұстау барлығымыздың міндетіміз. Зауыттықтар мұндай шараларға көп жылдар бойы белсенді қатысып келеді. Әсіресе тазалық жұмысына балаларыңызды да ертіп келгендеріңіз ерекше қуантады. Сіздер өскелең ұрпаққа үлгі көрсетіп, олардың бойларына патриоттық сезімді қалыптастырып, оларды тазалық пен еңбекке баулуға ықпал етудесіздер. Бүгінгідей акция тек экологияға пайдасын тигізіп қоймай, корпоративтік рухты нығайтты.

Ұжымның ынта-жігерінің арқасында 30 га аумақтан 20 текше метр шақты қоқыс шығарылып, қоқыстар 2 самосвалға және 1 жүк тиегішке тиелді. Эко-тимбилдинг қызметкерлер үшін жасыл көгалда түрлі командалық ойындармен жалғасты.

- Демалысымыз туған өлкеге

қамқорлық жасаумен пайдалы өтті. Әріптестермен бірлесіп жинаған қоқыстың барлығы жүк тиегішке тиелді. Тазалық жұмысы аяқталған соң ауқаттанып, екі командаға бөлініп қызықты ойындар ойнадық. Бұл біз үшін кішігірім спорт болды, - дейді күліп **АМӨЗ-дің активті басқару бөлімінің маманы Данияр РАХОВ**.

- Ең біріншіден мұндай шара үшін зауыт басшылығына алыс білдіремін. Себебі бұл күн барлығымыз үшін тамаша өтті. Бір топ зауыттықтармен бірігіп тазалық үшін жұмыстандық, ойында сайыстық, қуандық. Ойына қатысқан қызметкерлерге жүгіруге арналған су бөтелкесі, жеңіл кейде сынды заттар табысталды. Осы шара арқылы бір-бірімізге деген сыйластықты, сенімділікті арттырдық, - дейді **АМӨЗ-дің қорларды есепке алу жөніндегі бухгалтері Аяна НЫСАНОВА**.

Атап өтсек, 2021 жылдан бертіп келе АМӨЗ бен Махамбет ауданының әкімдігі арасындағы келісімге сәйкес зауыт аталмыш аумақта санитарлық тазарту шараларын өткізіп, жиналған қоқысты уақытылы шығару жұмыстарымен айналысады.

«Адам өзгермесе, қоғам өзгермейді» демекші қоршаған ортаның тазалығына көңіл бөлу әрбіріміздің парызымыз екенін ұмытпайық.

НАЗНАЧЕНИЯ

Приказом генерального директора №130-к от 24.04.2023, заместителем генерального директора по производству – главным инженером назначен **Адилет Турысханович Шошанбасов**.

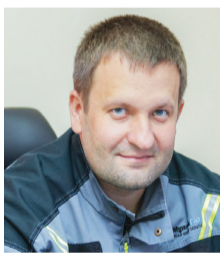
Приказом генерального директора №131-к от 24.04.2023 исполняющим обязанности заместителя генерального директора по коммерческим вопросам назначен **Арман Галимжанович Колунтаев**.

Приказом генерального директора №132-к от 24.04.2023 исполняющим обязанности заместителя генерального директора по экономике и финансам назначен **Дамир Темирбаевич Ахметов**.

Приказом генерального директора №134-к от 24.04.2023 директором департамента технического развития производства заводоуправления назначен **Мейрман Ильясович Бекхожаев**.

Приказом генерального директора №133-к от 24.04.2023 заместителем главного инженера по производству назначен **Олег Сергеевич Самаркин**.

Приказом генерального директора №158-к от 24.04.2023 начальником отдела оперативного управления производством заводоуправления назначен **Азамат Мажитович Уртамбаев**.

Приказом генерального директора №827-к от 3.05.2023 управляющим директором по охране труда, окружающей среды и гражданской защите центрального аппарата назначен **Еркин Борисович Сулейменов**.

ПРОЕКТЫ

Понтоны против экономического ущерба

На Атырауском НПЗ продолжается работа по установке понтонов на резервуары с нефтепродуктами – в рамках реализации программы дооснащения действующих резервуаров понтонами, в том числе в целях снижения вредного воздействия на окружающую среду.

Понтон представляет из себя жесткую плавучую конструкцию в форме диска со свойствами газонепроницаемости. Он закрывает от 90% поверхности хранимого в резервуаре нефтепродукта. Газонепроницаемость обеспечивается специальными уплотняющими затворами, монтируемыми в кольцевом зазоре между краем понтона и стенкой резервуара.

Эффективность качественно изготовленного и смонтированного понтона в борьбе с испарениями составляет около 98%.

Устанавливают понтоны внутрь резервуара, между стационарной крышей и зеркалом продукта. Они закрывают поверхность хранимого в резервуаре вещества от контакта с атмосферным воздухом, пылью и исключают испарение продукта, вызывающее его количественные и качественные потери. Использование понтонов позволит избежать не только ухудшения качества нефтепродукта, но и снизит пожаро-

зопасность и взрывоопасность объекта, а также уменьшит негативное экологическое воздействие на окружающую среду.

Программой дооснащения предусмотрено поэтапное оборудование понтонами 21-го резервуара. Эта работа начата в прошлом году и продлится до 2025-го.

В 2022 году понтоны были установлены в резервуарном парке №33 на трёх ёмкостях. Каждый резервуар имеет определенную геометрию, по этой причине понтоны для ёмкостей

выполнялись по заказу, их для АНПЗ разработала и изготовила компания Maxwell Continental Tank serv Engineering B.V., Роттердам, Нидерланды.

Согласно программе, до конца 2023 года понтоны планируется установить на шести резервуарах; в 2024 году на восьми и в 2025-м – еще на четырех.

Подготовку резервуаров для установки понтонов на этапах освобождения, отглушения, вскрытия и ремонта проводят работники ТОО «АНПЗ», а также подрядные организации, которые чистят резервуары и вывозят донные остатки.

СЕМИНАР

АМӨЗ-де архив ісі бойынша семинар өтті

Атырау МӨЗ-де «Архив ісі және іс жүргізу. Қолданыстағы архив саласына қатысты нормативтік-құқықтық актілерді пайдалану» тақырыбында семинар өтті. Семинарда зауыттың, Атырау облысы мәдениет, тілдерді дамыту және архив ісі басқармасының және басқармаға қарасты облыстық мемлекеттік архивінің өкілдері бас қосты.

Атырау облысы мемлекеттік архивінің басшысы Қайрат ҚУАНЫШЕВ семинардың мақсаты – мемлекеттік, мемлекеттік емес ұйымдарда құжаттама жасаудың және құжаттаманы басқарудың нормаларын түсіндіру екенін атап өтті.

АМӨЗ-дің бас директорының өндіріс жөніндегі орынбасары – бас инженер Әділет ШОШАНБАСОВ зауыттың архив жұмысшыларының арқасында қазірге дейін зауыттың тарихи сақталғанын алға тартты.

Семинар барысында ведомстволық архивтерді қалыптастыру және бақылау бөлімінің архивісі Балауса ТЫНЫШТЫҚОВА істер номенклатурасын жасау және сақтау тәртібі жөніне тоқталды:

– Тексеруші орган мекемеге келгенде істер номенклатурасын талап етеді. Осы орайда істер номенклатурасын жасау және сақтау тәртібін ескеру маңызды. Мысалы, істер номенклатурасын жасағанда басшылыққа алынатын құжаттар бар, олар: құрылтай құжаттары, штат кестесі, қызметкерлердің лауазымдық нұсқаулары, құжаттардың сақтау мерзімдері көрсетілген құжаттардың үлгілік, салалық тізбелері. Істер номенклатурасына жауапты тұлға қол қоюға тиіс. Ол жергілікті атқарушы органның сараптау-тексеру комиссиясының бақылауымен жүргізіледі.

Ведомстволық архивтерді қалыптастыру және бақылау бөлімінің басшысы Райхан НҰРЖАНОВА ҚР үкіметінің қаулысымен бекітілген қағидаларды мәлімдеді. Соның ішін-

де істі рәсімдеу кезінде құжаттың қазақша және орысша нұсқаулығы бір іске топтастырылуы шарт екенін жеткізді. Ал ведомстволық архивтерді қалыптастыру және бақылау бөлімінің архивісі Жанат ЖЕТПІСБАЕВА құжатты талапқа сай мұқабға мұқият орналастырып, тігуді іс жүзінде көрсетті.

2019 жылы зауыт Jetu Qazyna жобасы аясында ауданы 624 ш.м. құрайтын жаңа орталықтандырылған архивті пайдалануға берді. Бұл туралы АМӨЗ-дің құжаттамалық қамтамасыз ету бөлімінің басшысы Анария МУХЛЕСОВА баяндады:

– Архив жылжымалы және стационарлық стеллаждармен жабдықталған. Мұнда басқарушылық және ғылыми-техникалық құжаттар және 10 жылды қоса алғанда дейінгі

уақытта сақталатын құжаттар орналастырылған. Жаңа архивті пайдалануға беру нәтижесінде құжаттаманы жүйелеу және тиісті есепке алу жүргізіліп, талап етілетін құжаттаманы жедел іздестіру және барлық құжаттаманы қорғау үшін жағдай жасалды.

АМӨЗ-дің архив меңгерушісі Гүлжахан АЙМАҒАМБЕТОВА зауыттың электрондық архив жұмысын таныстырды. 2022 жылы зауыттың Alfresco платформасының базасында «Электронды архив» жүйесі өндірістік қолдануға берілді. Қазіргі уақытта электронды архив жүйесінде «АМӨЗ архиві» және «Келісімшарт базасы» сайттары тұрақты жұмыс істейді.

Семинар соңында барлық қатысушылар АМӨЗ-дің ведомстволық архивінің мұражайын тамашалады. Атырау облысы мемлекеттік архивінің өкілдері зауыттың архивке қатысты жұмысын жоғары бағалады. Екі тарап арасында басқаруды құжаттамалық қамтамасыз ету қызметі және архив ісі саласындағы ынтымақтастық пен өзара қарым-қатынас жөніндегі меморандумы келісілді.

БАҒАЛАУ

Өрт сөндіру бөлімінің біліктілігі бағаланды

Зауыттың өрт, газ қауіпсіздігі, азаматтық қорғаныс және төтенше жағдай қызметі «Семсер-Өрт сөндіруші» ЖШС Батыс филиалы «АМӨЗ» ЖШС объектілерін күзету жөніндегі өрт сөндіру бөлімінің біліктілігін тексерді.

Өрт сөндіру бөлімінен 51 өрт сөндірушінің өртті жою дайындығы тексерілді. Шартты тапсырманы 1 бөлімше командирі, 3 өрт сөндіруші және 1 жүргізуші орындады. Олар өрт сөндіру автокөлігінің сорғысын өрт сөндіру гидрантына 36 секундта қосу арқылы жауынгерлік қанат жаю шеберлігін шыңдады. Сондай-ақ өрт сөндірушілерге шартты түтінді ғимараттан зардап шегушіні құтқару міндеттелді. Ескере кетсек, түтінге қарсы қорғаныс жүйесі тек 30 минут жұмыс істейді екен. Өрт сөндірушілер зардап шегушіні түтінді ғимараттан 3 минутта шығара алды. Алайда оған медициналық алғашқы көмек дер кезінде көрсетілмеді. Осыған қатысты АМӨЗ-дің өрт, газ қауіпсіздік қызметінің басшысының орынбасары Қазбек Құсайынов өрт сөндіру бөлімінің біліктілігін арттыру үшін қосымша сабақ өткізу жөнінде ұсынысын білдірді.

– Бізге қай уақытта төтенше жағдай орын алатыны беймәлім. Сол үшін біздің бөлім экстремалды жағдайға әрдайым дайын болу қажет. Бөлім қызметкерлері өрт қауіпсіздігіне қатысты өздеріне жүктелген міндетті ойдағыдай орындай алды. Олардың арасында шапшаңдылық әрекетімен көзге көрінгендер бөлімше командирлері – Павел ТАРШИЛОВ, Махамбет КУШАЛИЕВ, өрт сөндірушілер – Ақнар ТАЛМАҒАМБЕТОВ, Алтынбек САЛАХАДЕНОВ. Өзге де тапсырмаларға қатысты өрт, газ қауіпсіздік қызметінің ұсынысын

ескеріп, бөлім қызметкерлерінің кәсіби біліктілігін жетілдіру мақсатында елдеде жұмыстанатын боламыз, – деді «Семсер-Өрт сөндіруші» ЖШС Батыс филиалы «АМӨЗ» ЖШС объектілерін күзету жөніндегі өрт сөндіру бөлімінің басшысы Саламат ҚАЙРОВ. Өрт сөндіру бөлімінің біліктілігін тексеру мақсатында тексеріс жылына 2 рет өткізіледі. Өрт сөндіру бөліміне 100-ден 83 балл қойылып, атқарған жұмысына 4 деген баға берілді, – деді АМӨЗ-дің өрт, газ қауіпсіздік қызметінің басшысының орынбасары Қазбек ҚҰСАЙЫНОВ.

СПОРТ

Зауыт спортшыларының жеңісі

«Химия, мұнай – химия және өнеркәсіптің туыстас салалары жұмыскерлерінің салалық кәсіподағы» ҚБ ұйымдастыруымен Алматы төрінде өткен салалық кәсіподақтың еңбек ұжымдары арасындағы республикалық турнирде зауыттықтар жүлделі бірінші орынмен оралды.

Аталмыш турнирде «АМӨЗ», «Казфосфат», «КазАзот», КРІ, «Павлодар мұнай-химия зауыты», «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» командалары бақ сынасты.

АМӨЗ-дің волейболдан ерлер командасы I орынды жеңіп алды. Зауыттың гидрогенизациялық процестер өндірісінің технологиялық сорғы машинисі Тұрар САДАУОВ

«Үздік қорғаушы» номинациясын иеленді. Шахмат ойынынан әйелдер арасындағы сайыста жабдықтарды жинақтау жөніндегі инженер Гүлнұр ТӨЛЕУОВА, ерлер арасындағы сайыста хош иісті көмірсутектер өндірісінің операторы Тұрар ШАЙМАРДАН жүлделі бірінші орынға ие болды. Теннис ойынынан II орынды сметалық бөлімнің жетекші инженері Наталья ДЕНИСЕНКО, III орынды ақпараттық технологиялар бөлімінің жетекші маманы Владислав ТЕН қанағат тұтты. Айта кетсек, жарысқа қатынасқан зауыт ойыншыларының шығындары «АМӨЗ» ЖШС кәсіподақ ұйымының қаражаты есебінен өтелді.

– Мұндай сайыс тұңғыш рет өтуде. Бұл сайыс дәстүрлі түрде жыл сайын жалағасатын болады. Жарыс өте қызықты әрі тартысты өтті. Жалпы командалық есепте зауыт командасы I орынды алды. Барлық спортшыларды жеңісімен құттықтаймын, – деді Кәсіподақ ұйымының төрағасының орынбасары Бақыт ӨТЕБАЛЫ.

МЕДИЦИНА

Профилактика ИБС

Нормальную работу сердца обеспечивает поток крови, идущий по сосудам – коронарным артериям. При ишемической болезни сердца (ИБС), вследствие «закупорки» или сужения коронарных артерий, происходит дефицит кислорода, подаваемого к сердечной мышце.

ИБС проявляется постепенно, первые сигналы возникают при интенсивном беге, быстрой ходьбе. Заболевание может проявляться в виде приступов стенокардии и аритмии, провоцировать инфаркты и внезапную остановку сердца.

Ишемическая болезнь сердца является самым частым заболеванием среди жителей развитых стран. Для 30% населения ИБС заканчивается смертью или инвалидностью. По статистике – это основная причина летальных исходов.

Различают 2 основные группы факторов риска ИБС: внешние факторы риска – малоподвижный образ жизни, эмоциональные перегрузки, чрезмерное употребление высококалорийной пищи, курение, избыточная масса тела; внутренние факторы риска – условия жизни, диета, артериальная гипертония, нарушение липидного обмена, сахарный диабет.

Что же необходимо делать для профилактики ишемической болезни сердца? Измените качество жизни, ведите здоровый образ жизни: откажитесь от курения – прекращение поступления никотина поможет избежать дистрофических изменений в стенках сосудов; ограничьте употребление алкогольных напитков, кофе, крепкого чая; употребляйте в пищу полезные продукты; ограничьте в рационе питания жирные, копченые и острые блюда; отдавайте предпочтение вареной, тушеной, запеченной пищи; увеличьте потребление овощей и фруктов; избегайте соленой пищи; начинайте день с ежедневной зарядки, занимайтесь спортом – повышение физической активности – важное условие профилактики ИБС. Кардиологи рекомендуют занятия физкультурой пять дней в неделю по полчаса; сохраняйте спокойствие, не волнуйтесь, не раздражайтесь; продолжайте лечение заболеваний, которые могут спровоцировать развитие ИБС: гипертонической болезни, сахарного диабета, атеросклероза; регулярно посещайте врача-кардиолога.

Врач-кардиолог
Зауре Утегалиева

ВНИМАНИЕ!

С 1 января 2023 года все сотрудники компаний группы АО НК «КазМунайГаз» обязаны представлять в налоговые органы декларацию об Активах и обязательствах, в том числе работники АНПЗ и их супруги.

Декларация об активах и обязательствах физического лица по форме 250.00 представляется по месту жительства или пребывания: на бумажном носителе – не позднее 15 июля 2023 года; в электронном виде – не позднее 15 сентября 2023 года.

По вопросам можно обращаться: 59-372 (Гульжан Кенжегалиева), 59-726 (Сакен Мусабаев), 59-790 (Алия Избасова).

Коллектив ТОО «АНПЗ» выражает глубокие соболезнования ведущему инженеру ДМТСИКО Жанаргуль Шалабаевой в связи со смертью мужа пенсионеру завода Капуре Ищановой и технику по учёту отдела складского хозяйства Айгуль Ищановой в связи с кончиной мужа и отца бывшего сотрудника завода Тулкубая Ищанова оператору технологических установок АУТН ПНН Елене Ли в связи со смертью матери.

«НОВАТОР» басылымы №11.
2 маусым 2023 жыл

РЕДАКЦИЯ МЕКЕН-ЖАЙЫ:
060001, Атырау қ.,
«АМӨЗ» ЖШС, 3.Қабдолов к-сі,1
тел.: 8 (7122) 25-95-84

Газет «Полиграфсервис» ЖШС
баспаханасында басылды.
Орал қ., Л. Толстова қ-сі, 27/6
Байланыс нөмірі:
50-51-46, 51-41-99
Тиражы 1200 дана
Тапсырыс №11

БАСПАСӨЗ ҚЫЗМЕТІНІҢ
бастығы – Ш.Какимжанова.
MEDYAGROUP ЖК:
жетекшісі – Д.Мұхамбетов
Редакторлар – И.Козонова,
А.Қанатаева.
Суретке түсіруші - Б. Амантаев.

Газет
Қазақстан Республикасының
баспасөз және бұқаралық ақпарат
министрлігінде 1992 жылғы
27 мамырда тіркеліп,
тіркеу туралы
№790 күәлігі берілген

Газет редакциясы жарнама
материалдары мен
хабарландырулар,
құттықтаулар және көңіл айту
мазмұнына жауап бермейді.

НОВАТОР